

Valtuustoaloite Helsingin kaupungin ulkopuolisista asiantuntijapalveluostoista

Joulukuussa 2014 Helsingin Sanomat (HS 14.12.14, <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000002785388.html>) selvitti avoimen datan pohjalta, että Helsingin kaupunki oli ostanut ulkopuolisia asiantuntijapalveluita ulkopuolisilta yhtiöiltä noin 50 miljoonalla eurolla vuosina 2012–2013. Tuon selvityksen pohjalta kävi ilmi, että Helsinki kirjaa hyvin erityyppisiä palveluita asiantuntijapalvelujakategorian alle, eikä tilastoinnista välttämättä käy ilmi, mitä tarkoitusta varten palveluita on hankittu.

Tätä valtuustoaloitetta varten pyysimme kaupunginkansliasta tuoreet tiedot meneillään olevan valtuustokauden (kesäkuu 2017 eteenpäin) asiantuntijapalveluhankinnoista. Pyysimme useamman kerran mahdollisimman tarkkaa selvitystä hankinnoista. Tarkoituksena oli nimenomaan selvittää, kuinka paljon, millä toimialoilla ja missä tilanteissa Helsinki oli turvautunut ulkopuolisiin asiantuntijoihin eikä omaan viranomaistyöhön. Saimme lopullisen vastauksen sähköpostitse 4.3.2020 ja ostoja kerrottiin olevan 2017-2019 yhteensä 469 249 479 euron arvosta (alv 0 %), eli n. 470 miljoonaa euroa. Kaupungin käyttämän tilirakenteen takia summa sisältää ostoja, jotka eivät ole luokiteltavaksi asiantuntijapalveluiksi tai konsulttipalveluostoiksi lainkaan. Lisäksi kaupunki ei merkitse tietoihin, mitkä ostot ovat kilpailutettu ja mitkä eivät.?

?Laki julkisista hankinnoista säättää, että yli 60 000 euron hankinnat pitää kilpailuttaa. Usein hankintojen loppusumma saatetaan kuitenkin pitää tarkoituksella juuri hiukan hintarajan alla, jotta kilpailutukseen ei tarvitse ryhtyä. Näin näyttää tapahtuneen Helsingin ilmastopalkintoon (Helsinki Energy Challenge) liittyvän asiantuntijapalvelun kohdalla, joka tilattiin konsulttityhtiö Pöyryltä, 59 900 euroa (kansliapäällikön päätös 30.4.2019). Aikaisempi pääsääntö kaupungissa on ollut se, että kaikki yli 30 000 euron hankinnat kilpailutetaan.

Kaupungin nykyinen toimintatapa asiantuntijapalveluhankintojen suhteen ei ole riittävän läpinäkyvä ja demokraattisesti avoin. Ottaen huomioon ostettujen asiantuntijapalveluiden kokonaissumman merkittävän kasvun ja loppusumman kokoluokan, on kyseenalaista, että kyseiset hankinnat ovat käytännössä kokonaan demokraattisen järjestelmän päätösvallan ulkopuolella.

Valtuustoaloitteessa esitämme, että Helsingin kaupunki laatii kaupunginhallitukselle selvityksen, josta käy ilmi muun muassa seuraavat asiat:

- 1) Asiantuntijapalveluostojen tilirakenteen selventäminen siten, että tilirakenteesta selkeästi käy ilmi, minkälaisesta ostosta on kyse, miksi on päädytty ulkopuoliseen ostoon ja onko ostoa kilpailutettu?.
- 2) Mikä on syynä asiantuntijapalveluiden loppusumman merkittävään lisääntymiseen vuodesta 2012-2013?
- 3) Miksi asiantuntijapalveluita ei ole tehty kaupungin omana työnä?
- 4) Mikä taho kaupungissa koordinoi asiantuntijapalveluiden ostoja kaupungin kokonaisorganisaation näkökulmasta?
- 5) Mihin toimiin kaupunginkansliassa ryhdytään, jotta asiantuntijapalveluiden ostojen tarkoituksenmukaisuus voidaan taata?
- 6) Miltä ulkopuolisilta yhtiöiltä Helsingin kaupunki on pääosin tehnyt asiantuntijapalveluostoja?

Helsingissä 8.4.2020

Veronika Honkasalo ja Vesa Korkkula

Helsingissä 22.04.2020

Honkasalo Veronika

Jäsen

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

(1 + 22 allekirjoitusta)

Aro Katju

Hussein Abdirahim Husu

Laisaari Johanna

Peltokorpi Terhi

Holopainen Mari

Malin Petra

Jalovaara Ville

Chydenius Jussi

Nuorteva Johanna

Bergman Leo

Ahlblad Linda

Haglund Mia

Månsson Björn

Korkkula Vesa

Kivelä Mai

Arhinmäki Paavo

Vuorjoki Anna

Alametsä Alviina

Silvo Satu

Pennanen Petrus

Muttalainen Sami

Vepsä Sinikka